

London, 3. januarja. Iz Port Arturja v Čifu pribegli ruski častniki poročajo grozne posamičnosti o zadnjih dnevih obleganja. Japonci so pet dni ponoči in podnevi iz velikih topov bombardirali Port Artur. Celo bolnice so bile vse razdejane. Od 20.000 mož broječe posadke, je bilo 15.000, to je 75% za boj že nesposobnih, ostali pa tako utrujeni in izmučeni, da so se komaj na nogah vzdržali. Ko je zmanjkalo streljiva, so valili kamne na sovražnika. Steselj je uvidel, da je vse izgubljeno. Za nedeljo je sklical vse generale na posvetovanje in povedal jim je, da se je v smislu tajnih navodil carja Nikolaja odločil za udajo, ker od nadaljnjega prelivanja krvi ni ničesar pričakovati. Ko je Steselj to naznanil, je bil bled ko smrt, a držal se je pokonci kakor bi bil iz kamna izklesan. Nekaterim generalom so stopile solze v oči in primerili so se pretresljivi prizori. Vojni svet se je potem bavil naprej z določbo pogojev za udajo. Vsi generali so se izrekli, da se raje na trdnjavah z vojaštvom vred razstrele v zrak, kot da bi postali japonski ujetniki. V tem smislu je sestavljeno Stesljevo pismo na Nogija. Admiral Viren je zahteval, naj se dovoli torpedovkam, da poskusijo pobegniti. To je obveljalo in se je deloma tudi posrečilo. Določilo se je dalje, razdejati vse trdnjave z dinamitom, nerabne storiti vse topove in uničiti še v pristanu ostale ladje. Ko so bili ti ukazi oddani, so ob 5. uri popoldne odšli posredovalci v japonski tabor.

Rusko-japonska vojska.

Na suhem.

V Mandžuriji vlada še vedno hud mraz. Boji med prednjimi stražami se nadaljujejo. Večinoma so Rusi zmagovalci, tako da so svojo bojno črto na levem krilu za 25 km pomaknili naprej. Zdaj se obe armadi pripravljata na velik spopad, ki bo baje februarja, drugi pravijo, da še le spomladi. Ojama bo po japonskih poročilih dobil pol milijonov vojakov na pomoč, kar je pa gotovo zelo pretirano. Japonska bo pobrala doma vsakega moškega, ki more nositi puško, da ga odpošlje v Mandžurijo, kjer nastaja za nje položaj vedno slabši.

Na morju.

V ruskih vladnih krogih so sprevideli, da so dosedaj premalo skrbeli za svoje brodovje, zato so sklenili to popraviti. „Rusj“ priobčuje načrt za novo brodovje, ki se ima izvršiti v petih letih in ki bo veljalo 400 milijonov rub-

ljev. Načrt je sledeč: 8 oklopnice tipa „Slava“, 8 parnikov tipa „Andrej Prvozvani“, 6 križark tipa „Bajan“, 6 križark zboljšanega tipa „Novik“, 6 križark tipa „Bogati“, 50 rušilcev po 500 ton, 100 torpedovk in protitorpedovk različnih tipov, 10 minonoscev tipa „Jenisej“, 4 tovarne in delavniške ladje tipa „Kamčatka“.

Tretje rusko brodovje bo odplulo v dveh oddelkih ta mesec. Admiral Birilev, ki bo poveljeval temu brodovju, sam osebno vodi vse priprave. Brodovju bo pridelenih posebno veliko število torpedovk.

Kje da pluje sedaj prvo baltiško brodovje, ni došlo zadnje dni nikakih poročil. Tudi se ne ve, ali bo čakalo na drugo in tudi na tretje brodovje. Mnogi namreč svarijo Rusko, naj ne pošlje prvo brodovje samo nad japonsko brodovje, ker je preslabo. Proti temu pa ugovarja neki dopisnik „Mosk. Vedomosti“. On namreč pravi, da če bi bilo japonsko brodovje res tako močno, kakor ga slikajo, potem bi bilo malo portartursko brodovje kar zdrobilo, ko je isto napravilo dne 10. avg. l. l. izpad. Ne pa da jim je celo brodovje ušlo, večinoma skoro nepoškodovano. Vsled tega sklepa dopisnik, da če je japonsko brodovje sicer po številu močnejše, nikakor pa ne boljše kakor rusko. Tudi omenja dotični dopisnik, kar smo že mi omenili, da ne morejo celega brodovja poslati proti Rozdestvensky-ju, ker morajo stražiti Port Artur, prevozne ladje in Vladivostok. Slednjič pa morajo tudi zavarovati domače obrežje. Toda, tako sklepa dopisnik, boljše je vedno, da je rusko brodovje večje in s tem zmaga še bolj gotova.

Port Artur.

Zdaj je japonska pšenica v klasju. Poročila, ki dohajajo sedaj iz Japonske o Port Arturju, so tako lepa, namreč za Japonce, da lepše ne morejo biti. Žal, da se jim ne veruje, ker vsi že poznajo znano japonsko pretiranje. Če si pribojujejo kak jarek, potem je v njihovih poročilih že padla cela utrdba. Poročali smo že, da so si pribojevali Visoko goro (203 m grič), zopet Rusi, toda niso ga obdržali, ker so vse nasipe Japonci razdrli. Utrdba Kvanktein je padla kmalo po Visoki gori in zdaj poročajo japonska poročila, da je padla tudi utrdba Erlunšan.

Utrdba Erlunšan je najsevernejša utrdba na Zmajevi gori, na vzhodni črti utrdb. Boji, ki so se vršili za to utrdbo meseca oktobra, za japonsko orožje niso imeli uspeha. Sedaj se je pa Japoncem s pomočjo min posrečilo razstreliti strelni nasip. Nato je sledil hud pehotni boj, o katerem poroča „Daily Express“ iz Tokia z dne 30. m. m.: Strahoviti boj je

trajal od 10. ure dopoldne do 8. ure zvečer. Japonski pijonirji so že več mesecev naprej pripravljali napad s tem, da so podminirali utrdbo. Mine same so bile napolnjene z močnimi dinamitnimi naboji, ki so bili razstreljeni med hudim streljanjem. Močan oddelek s puškami in ročnimi granatami je bil pripravljen. Sedem eksplozij je naredilo velikansko vrzel v glavno zidovje utrdbe in med hudim ognjem oblegovalnih topov so naskočili Japonci notranjost utrdbe. Zasedli so strelni nasip, na katerem so se takoj utrdili. Ob štirih popoldne je bil naskok končan in Japonci so vdrli ob črti težkih topov v notranjost. Prišlo je do strašnega boja, v katerem so Rusi iz svojih zavarovanih postojank prizdajali Japoncem iz strojnih pušk velike izgube. Slednjič se pa Rusi niso mogli več držati. Ostanek, tretjina posadke, se je umaknil v zavarovan hodnik. Ob pol 8. uri so bili Japonci gospodarji utrdbe.

Rusi so izgubili doslej od 24 velikih utrdb, ki obdajajo Port Artur, šele 3 in še te ne v celem obsegu. Najmočnejše utrdbe so še v ruskih rokah. Cel južni del „Zmajevoga hrbta“, Prepeličja gora, vse utrdbe na Tigrovem polotoku in Zlati gori ter slednjič utrdbe na Ljaotješanu so še vse v oblasti Rusov.

Sedaj pa priznavajo uradna japonska poročila, da še ni padla cela utrdba Erlunšan, kakor tudi ne Kikvanšan, ampak le en posamezen prednji del utrdb. Vsak ped zemlje morajo plačati Japonci z velikimi žrtvami.

Dne 28. dec. so torej Japonci prodrli v utrdbo Erlunšan, v soboto (31. dec.) v Sunšun in na novega leta dan v Palunšan. S tem so dobili Japonci v roke ruske obrambe na severni strani, vzhodno od doline Lunho in železnice. Ker so že imeli od 18. dec. tudi del Kikvanšana v posesti, so zabili s tem zagotovo v močno obrambo na Drahonijevem slemenu. Port Artur se torej ne bo dolgo več držal! (Glej o navodni članek!)

Körber padel.

Ministrski predsednik Koerber je dal ostavko in cesar jo je sprejel. Cesar je uvidel, da Koerber ne bo naredil miru med narodi in ga je odpustil v nemilosti. Zelo značilno je, da je nemški cesar Viljem izrekel obžalovanje Koerberju, ker je moral oditi. Iz tega se vidi, za koga je Koerber delal! Novim ministrskim predsednikom je imenovan Gauč, ki je že bil enkrat naučni minister. Minister notranjih zadev je postal gornjeavstrijski cesarski namestnik grof Bilant Reit, vodja ju-

LISTEK.

Meličevega Janeza voznja.

(Po virih posnel Al. Andrejev.)

„Kam pa pojdeš, Janez?“

„V Maribor k bratu Andreju.“

„S kolesom?“

„Da, ali se ti to čudno zdi?“

„Hhm. Pa kako se boš vendar prevrnil na onem-le klanec pod farovžem! Tu se je še vaš Andrej, ki je vendar bolj vaje tega vragovega kolesa, parkrat pošteno prekucnil, vsaj tako mi je med počitnicami sam pravil.“

„E, pa se ne bom! No, pa tudi nič ne de, če se enkrat preobrnem, saj se ne bom prvič in zadnjič menda tudi ne. V Maribor bom pa le prej prišel, kakor pa če bi se vozil ali pa šel na vlak. Ob devetih bom že tam.“

„Ka-aj? Že ob devetih boš tam? Beži, beži, ne verjamem, da bi ti s tistim-le prišel v eni uri v Maribor. Saj potrebujemo do doli z vozom dobre tri ure, no pa še gnati se mora dobro.“

„E, to ni nič tako čudnega. S tem kolesom se še hitreje vozi kakor z mešanim vlakom. Zadnjič sem se vozil z njim v Maribor in domov, pa sem mislil, da bo zaspal, pihal je in pihal, pa le ni nikamor mogel.

Veš, kar žal mi je bilo, da se nisem peljal s kolesom. Danes pa pojdeva s tem-le v Maribor.“

„No, le dobro se vozi in glej, da še zdravo kožo nazaj prineseš! Pa pozdravi Andreja! Jaz moram v B., kjer imam opravke.“

Tak pogovor se je pletel neko lepo poletno jutro med Meličevim Janezom in Kosernikom. Le-ta je prišel namreč po Meličevem vrtu, ko je Janez ravno pred vežo snažil svoj „becikel“. Koserniku se je neverjetno zdelo, da bi bilo sploh mogoče, v tako kratkem času dospeti v Maribor, kamor on z vozom potrebuje dobre tri ure. Zato je z glavo majaje odšel.

Janez je pa snažil kolo, ki ga ni bilo kaj posebno prida. Da naravnost in brez ovinkov govorimo, kar nam tudi Janez ne bo zameril: kolo je bilo deloma še po starem kopitu in tupatam se je že tudi prikazovala pogubljiva rja. No, in tudi Janez se je je bal, zato je večkrat snažil kolo. Pa vse ni nič pomagalo: rjo je kupil že s kolesom vred. Koliko je dal za kolo, ni znano, ker tega ni hotel Janez nikomur povedati — le pravil je, da ni drago. Pa tuči zvonca ni imelo; tega še ni Janez kupil. A čemu na kmetih zvonce pri kolesu? Ko zagleda radovedna dečad kolesarja, izogne se mu že od daleč s pota, potem pa teče in kriči za njim. To je veselje teh paglavcev! Tudi kmetič zvedavo zre za kolesarjem, ki

drvi kot veter skozi vas in se čudi njegov spretnosti.

Iz virov, ki nam spričujejo in popisujejo Meličevega Janeza voznjo v Maribor, povzamemo, da se je Janez priučil vožnji na kolesu od brata Andreja, ki hodi v šole v Mariboru.

Danes je torej sklenil, peljati se s kolesom v mesto k svojemu bratu Andreju. Napravil se je seveda popolnoma kmetško. No, pa kdo bi se temu čudil, saj je Janez pošten kmetški fant, ki tudi ljubi pošteno kmetško obleko in ne one po mestno ukrojene. Da so se mu za klobukom priklanjali krivci, menda ni treba posebej omenjati — saj je šel Janez v mesto, in tedaj se je treba „postaviti“.

Res, imeniten kolesar!

Med potjo do Maribora se mu ni nič posebnega zgodilo, viri vsaj nič takega ne omenjajo. Prekucnil se tudi menda ni nobenkrat, dasi mu je prerokoval Kosernik. Da se je pa marsikak popotnik radovedno oziral za njim, si pač lahko mislimo. Po deželni cesti je drvil, da so se veliki oblaki prahu vzdigovali za njim.

Še je imel kake pol ure do mesta. Ljudi je bilo vedno več na široki, prašni cesti, ki so hiteli proti mestu. In Janez jih je prehiteval. Debelo so gledali našega junaka, ki je preračunjeno drvil po cesti, ne meneč se ni za desno ni za levo.